

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201802435/2

Tiranë ___/___/2019

Lënda: Rekomandime për inspektimin e kryer në Komisaratin e Policisë Kurbin.

Drejtuar: Z. Erdit ROÇEKU
Shef i Komisariatit të Policisë Kurbin

LAC

Për dijeni: Drejtues i parë Ferdinand MARA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

LEZHË

Të nderuar zotërinj,,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Kurbin.

Inspektimi u krye në datën 05.12.2018, sipas një Plani Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin z.Besnik Deda, z.Genci Tërpo dhe z.Alfred Koçobashi, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.1102, datë 07.11.2017, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Shënime paraprake

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me z.Erdit Roçeku, Shefi i Komisarariatit të Policisë Kurbin, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Takimi i grupit të inspektimit vijoi me shefin e seksionit të rendit të ngarkuar nga drejtuesi i Komisarariatit, i cili raportoi për grupin e inspektimit mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit në inspektimin pararendës, lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij komisaritati.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, vijoi takimin dhe me punonjësën e policisë të zyrës së informacionit. Theksojmë se, drejtuesi i komisarariatit dhe punonjësit e policisë, u treguan shumë bashkëpunues dhe transparentë gjatë komunikimit dhe inspektimit që zhvilloi grupi inspektues në këto ambiente.

Më tej, inspektimi vijoi në ambientet e shoqërimit, në disa nga zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Nga informacioni i grumbulluar në vend gjatë kryerjes së inspektimit, rezultoi se gjendja faktike e ambientit të shoqërimit ishte e ngjashme si në inspektimin pararendës, ballafaqar me standardet e parashikuara në aktet normative dhe dokumentat ndërkombëtare, për respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar brënda këtyre ambienteve.

Ndërkohë u konstatua se ishte zbatuar rekomandimi i Institucionit të Avokatit të Popullit, për plotësimin me përgjegjësi e saktësi të rubrikave të regjistrit të shoqërimit.

Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve, grupi i inspektimit konstatoi se, nuk ishte zbatuar rekomandimi për krijimin në ambientin e shoqërimit të dhomave më vete për shoqërimin e personave të rritur, femra dhe të mitur, krijimi i dhomës(zyrës) për marrjen në pyetje/intervistimin e personave të shoqëruar, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera vëzhgimi në korridorin e dhomave të shoqërimit, nuk ishte zbatuar ende.

Në përfundim të inspektimit grupi inspektues konstatoi se, megjithëse në Komisariatin e Policisë Kurbin, ishin marrë disa masa për përmirësimin e standardeve lidhur me kushtet materiale dhe të drejtat ligjore të personave të shoqëruar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Kurbin ambienti i shoqërimit nuk ishte i ndërtuara sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016.

Grupi i inspektimit, konstatoi se, në ambientin e shoqërimit ndodheshin 2 (dy) dhoma shoqërimi, të cilat shërbenin për shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin në mjediset e komisarariatit të policisë vetëm për personat e rritur dhe femrat. Këto ambiente ishin me

sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrimin e të shoqëruarve, duke krijuar kushte për trajtim dinjitoz dhe garantimin e të drejtave që ju njih ligji këtyre personave.

Dhomat e shoqërimit kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik. Ato ishin të pastra nga ana higjienike, të lyera dhe ishin të pajisura me orenditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Në korridorin e ambientin të shoqërimit ishte ndërtuar edhe tualeti në të cilin kishte ujë të rrjedhshëm.

Nga inspektimi i ambientit të shoqërimit rezultoi se, në këtë Komisarariat mungonte dhoma e shoqërimit më vete për të mitur². Sipas procedurës standarde për rregullat teknike të shoqërimit në polici, në rastet kur i shoqëruari është i mitur, organi i policisë ka detyrimin ligjor të sigurojë dhomë shoqërimi më vetë për të miturit, si dhe të realizojnë menjëherë njoftimin e personit mbikqyrës të tij (prindërit, kujdestarit ligjor)³.

Gjithashtu, në ambientin e shoqërimit mungonte sistemi i monitorimit me kamera⁴ për mbajtjen në vëzhgim të veprimeve që kryejnë punonjësit e policisë me personat e shoqëruar dhe dhomave të shoqërimit.

Në lidhje me zbatimin e rregullave të sigurisë gjatë kryerjes së veprimeve me personat e shoqëruar, në Komisariatin e Kurbinit, mungonte edhe dhoma(zyra) për marrjen në pyetje/intervistimin e këtyre personave⁵.

Mungesa e këtyre elementëve, mund të përbëjë shkak për përdorimin e mjeteve dhe metodave jo të përshtatshme për shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin e personave në mjediset e policisë, si dhe për respektimin dhe garantimin e të drejtave që ju njih ligji këtyre personave.

Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar dhe për rrjedhojë nuk u realizuan intervistime lidhur me trajtimin që u bëhet personave nga ana e punonjësve të policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Kurbinit nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Lezhë.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar, si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisariatin e Policisë Kurbinit, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimin në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat

² *Kreu VI, pika 3/b të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

³ *Kreu VI, pika 2/a të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

⁴ *Kreu VI, pika 4/ç të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

⁵ *Kreu VI, pika 4/e të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë⁶.

Në këtë komisariat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisaratin e Policisë Kurbin oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta hetimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Lidhur me këtë fakt Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimi i mëparëshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e një zyre të veçantë ku të merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin në këtë zyrë të sistemit të monitorimit me kamera. Por, konstatojmë se ky rekomandim nuk është plotësuar.

Avokati i Popullit, referuar standardeve ndërkombëtare⁷ e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga intervistimi i punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, ata shoqëroheshin për në ambientet e sigurisë të Komisarimit të Policisë Lezhë, për kryerjen e veprimeve procedurale në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut.

⁶ *Kreu VII, procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

⁷ *“Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluarit gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]*

Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Penale. Ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me shkollat e mesme të qytetit të Kurbinit.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe të ambientit të shoqërimit, si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati, ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Sa më sipër, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”, me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin e ambienteve të shoqërimit sipas kritereve të parashikuara në procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, duke krijuar ambiente të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim, të ndara më vete për femra, meshkuj dhe kryesisht për të miturit.
2. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera vëzhguese në korridorin e ambientit të shoqërimit.
3. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e zyrës të intervistimit ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

Ermonela XHAFA